
Żwirki i Wigury

Dzielnice: Ochota Włochy

Osiedla: Filtry Rakowiec Stara Ochota Okęcie Paluch

Atrybuty: Nazwy własne Nazwy osobowe Imiona i nazwiska

Rok utworzenia nazwy: 1934

Opis

Franciszek Żwirko i Stanisław Wigura - wybitni lotnicy i konstruktorzy, którzy zginęli w katastrofie lotniczej 11 IX 1932 w okolicy Cierlicka Górnego na Śląsku Cieszyńskim.

Stanisław Wigura (1901-1932) - inżynier lotnik, konstruktor. Był rodowitym warszawiakiem, absolwentem Gimnazjum im. Zamoyskiego a następnie Wydziału Mechanicznego Politechniki Warszawskiej. Jeszcze w czasach szkolnych działał w 2. Warszawskiej Drużynie Harcerskiej, podczas wojny polsko-bolszewickiej był zaś ochotnikiem w 8. Pułku Artylerii Polowej. Podczas studiów założył Sekcję Lotniczą Koła Mechaników Studentów Politechniki Warszawskiej, w której warsztatach wraz ze Stanisławem Rogalskim skonstruował w latach 1926-27 swój pierwszy samolot WR-1. Niedługo potem do zespołu dołączył Jerzy Drzewiecki i ten zespół stworzył szalenie popularny typ samolotów sportowych, tzw. awionetki RWD. Na samolotach tych latał najczęściej jako mechanik wspólnie z Franciszkiem Żwirką, odbywając m.in. lot okrężny wokół Europy na trasie Warszawa-Frankfurt-Paryż-Barcelona-Marsylia-Mediolan-Warszawa (9 VIII - 6 IX 1929). Wspólnie zwyciężali w wielu zawodach rozgrywanych zarówno w kraju, jak i poza granicami Polski. Obaj zginęli w miejscowości Cierlicko niedaleko Cieszyna, lecąc do Pragi na meeting lotniczy.

Upamiętnienia:

ul. Piękna 66 - dom, w którym mieszkał - tablica (odślonięcie - 11 IX 1982).

Franciszek Żwirko (1895-1932) pilot, porucznik Wojska Polskiego. Pochodził z miejscowości Święcany na Kresach. Po ukończeniu szkoły średniej w Wilnie powołano go do armii rosyjskiej, w której walczył podczas I wojny światowej i zakończył ją ze stopniem porucznika. Po przedostaniu się do Polski w 1921 roku rozpoczął służbę w polskim lotnictwie. Ukończył Szkołę Pilotów w Bydgoszczy i Grudziądzu. Szczególne osiągnięcia osiągnął w lotnictwie sportowym. Był rekordzistą w pułapie lotu lekkim samolotem RWD-2. Podczas swojej próby osiągnął 4004 m. Wraz z Wigurą brali udział w międzynarodowych zawodach lotniczych, odnosząc wiele zwycięstw. Największym sukcesem było zdobycie pierwszego miejsca w zawodach Challenge 1932. Zginęli razem w katastrofie pod Cieszynem. Żwirko został odznaczony Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, a pośmiertnie przydzielono mu stopień kapitana i uhonorowano Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Spoczywają:

Cmentarz Powązkowski, Aleja Zasłużonych, 7 grób od strony zachodniej (dwa orły dłuta Franciszka Strynkiewicza).

Do 1954.05.20 byli patronami dzisiejszej ul. Chylickiej, do 1954.08.03 ulic: Maszewskiej oraz Miedzianogórskiej zaś do 1979.01.01 ul. Cierlickiej. Franciszek Żwirko do 1954.05.20 patronował obecnej ul. Czarnocińskiej a do 1960.03.31 ul. Cyrulików zaś Franciszek Wigura - do 1960.05.05 ul. Bellony a do 1961.11.24 ul. Marchoła.

Powstała w 1934 jako całe założenie urbanistyczne wg proj. Antoniego Jawornickiego. Otwarto ją 24.08.1934 na długości 4,5 km, a szerokość jezdni, wtedy wyłożonej kostką bazaltową, wynosiła 8 m. Łączy miasto z lotniskiem. W czasie wojny okolica zajęta była przez Luftwaffe i nazywała się Strasse der Flieger.

Ciekawostki

Stan obecny:

Nr 1: P.P. "Porty Lotnicze". Lotnisko im. Fryderyka Chopina.

Bloki osiedla Okęcie Lotnisko. Powstały wg proj. Jerzego Baumillera i Jana Zdanowicza pod koniec lat 50 XX w. Budynki są niskie z uwagi na sąsiedztwo lotniska. Za ul. Hynka.

Bloki osiedla Rakowiec WSM. Powstały w 1964 wg proj. Oskara Hansena.

Bloki osiedla Rakowiec. Powstawały między 1958 a końcem lat 70 XX w. wg proj. Zofii i Oskara Hansenów, Zaslawa Malickiego i Mariana Szymanowskiego.

Nr 33: w tym domu mieszkał Cezary Zygmunt Chlebowski (ur. 1928) - autor książek i szkiców poświęconych mało znanym wydarzeniom z czasów okupacji hitlerowskiej ("Pozdrówcie Góry Świętokrzyskie", "Wachlarz", "Reportaż z tamtych dni"), także scenarzysta filmowy ("Gazda z Diabelnej").

Nr 39: Poradnia Medycyny Rodzinnej.

Cmentarz-ogród Żołnierzy Radzieckich. Założony w latach 1949-50. Wokół obelisku proj. Bohdana Lacherta i Ob. Kewhiszwili i dwóch rzeźb Jerzego Jarnuszkiewicza i Stanisława Lisowskiego (Bohaterstwo i Ofiarność), rozmieszczono groby żołnierzy radzieckich z II wojny światowej. Koncepcją zieleni zajęła się Irma Ignaczak. Mieszczą się tu 294 groby i dwie kwatery 540 mogił zbiorowych. Projekt wyłoniono z konkursu ogłoszonego wśród studentów ASP. Zwycięzcy otrzymali nagrody państwowe I stopnia. Na obelisku umieszczono napis: Ku wiecznej chwale bohaterskich żołnierzy niezwyciężonej Armii radzieckiej, poległych w bojach z hitlerowskim najeźdźcą o wyzwolenie Polski i naszej stolicy Warszawy.

róg ul. Raławickiej: figura Matki Boskiej.

Nr 61: Warszawski Uniwersytet Medyczny. Zabudowania Akademii Medycznej powstawały w latach 60 XX w. Pierwsze budynki oddane do użytku to Wydział Farmacji i Przychodnia Przyszpitalna. W 2008 zmieniono nazwę na WUM.

Miasteczko Medyczne. Budowę zaczęto w latach 50 XX w. wg proj. S. Roszczyka, T. Banaszka i E. Sokołowskiego.

Nr 93: Muzeum Wydziału Geologii UW.

Studnia oligoceńska.

Nr 95\97: Dom Studenta Nr 2 Żwirek. Powstał w 1966-68 wg proj. Tadeusza Tomickiego, posiada 722 miejsca. Ma stałe łącze internetowe, choć sanitariaty ją jedne na piętrze, włącznie z kuchnią. Oprócz tego pokoje cichej nauki, sale komputerowe, telewizyjne, stołówki, bilardy, ping-pong.

Nr 97\99: Dom Studenta Nr 1 Muchomorek. Powstał w 1966-68 wg proj. Tadeusza Tomickiego, posiada 730 miejsc. Ma stałe łącze internetowe, choć sanitariaty ją jedne na piętrze, włącznie z kuchnią. Oprócz tego pokoje cichej nauki, sale komputerowe, telewizyjne, stołówki, bilardy, ping-pongi i wszelkie wygody....

Nr 99a: Klub Proxima.

Fundacja na Rzecz Studentów i Absolwentów UW Universitatis Varsoviensis.

Nr 103: Dowództwo Sił Powietrznych. Budynek powstał w 1933 wg proj. R. Świerczyńskiego.

Nr 105: Gmach kierownictwa Marynarki Wojennej (dawny adres: Wawelska 7a). Powstał w latach 20 XX w. wg proj. R. Świerczyńskiego.

Aleja lipowa. Ok. 1000 drzew rośnie na dł. 2,5 km. W planie ogólnym m.st. Warszawy z 1992 r. zostało zaliczone do cennych założeń urbanistyczno-architektonicznych. Jako pomnik przyrody prawem chroniony uznano aleję lipową Żwirki i Wigury na odcinku od pomnika Lotników do ulicy 17 Stycznia.

Data nadania nazwy: 1933.12.14 z przerwą 1954.05.20 - 1959.03.25, kiedy to nosiła nazwę Rokitnicka.
